

For 50 år siden parterede han en hest og puttede den i glas: 'Det har opnået kultstatus'

I dag er det 50 år siden, at kunstneren Bjørn Nørgaard blev kendt i hele Danmark.

Den dengang 22-årige Bjørn Nørgaard står her med hoppen 'Røde Fanes' hoved i sine arme. (Foto: © Jørgen Schytte)

Af

Morten Bjerregaard

30. jan 2020

Året er 1970.

Ungdomsoprøret er i fuld gang, Vietnamkrigen raser, og en ung dansk kunstner sætter sig for at udføre en kunstaktion, der i dag - 50 år senere - for længst har opnået kultstatus.

Den unge kunstners navn er Bjørn Nørgaard. Og hans kunstaktion bestod i at partere en hest i en form for rituel ofring på en mark i Kirke Hyllinge på Sjælland.

Efterfølgende puttede han den parterede hoppe i syltetøjsglas, som den dag i dag er en del af samlingen hos blandt andet ARoS i Aarhus og Statens Museum for Kunst i København.

Kunstmuseet ARoS i Aarhus har 115 af Bjørn Nørgaards syltetøjsglas med hest i i deres samling. Dog er glassene ikke på udstilling i øjeblikket. (Foto: © Anders Sune Berg, ARoS)

I dag er det præcis 50 år siden, at den nu 72-årige Bjørn Nørgaard udførte sin meget omtalte happening. 'Hesteslagteren', som han i flere år efter blev omtalt som i offentligheden, fortryder dog ikke, hvad der skete dengang på den sjællandske mark.

- Jeg opfatter intet af det, jeg har foretaget mig, som småskørt. Den happening var en logisk konsekvens af de tanker, vi havde om kunst og samfund på det tidspunkt, siger Bjørn Nørgaard til P1 Morgen.

© Scanpix

Bjørn Nørgaard

- Bjørn Nørgaard er født i 1947 i København.
- Han blev som 22-årig landskendt for en hesteslagtning på en mark i Kirke Hyllinge på Sjælland. Slagtingen var en protest mod Vietnamkrigen i forbindelse med den omstridte udstilling Tabernakel på Louisiana i 1970.
- Bjørn Nørgaard står også bag 17 gobeliner om Danmarks historie, som er ophængt på Christiansborg. Gobelinerne var en gave fra Dansk Industri til dronning Margrethe i anledning af hendes 50-års fødselsdag. Den langsomme væveproces gjorde dog, at først var klar til dronningens fødselsdag ti år senere.
- I 1994 blev han slået til Ridder af Dannebro.
- Han er gift med kunstneren Lene Adler Petersen.

Partering skulle ske på Louisiana

Bjørn Nørgaards kunstaktion var oprindeligt tiltænkt kunstmuseet Louisiana i Humlebæk nord for København.

Her ville Bjørn Nørgaard opstalde 'Røde Fane', som han havde døbt hoppen, før den skulle ende i formaldehyd på syltetøjsglas.

Men Louisiana "fik kolde fødder, for at sige det pænt", husker Bjørn Nørgaard.

Derfor måtte han finde på en anden løsning. Løsningen fandt han på marken i Kirke Hyllinge.

Her troppede Bjørn Nørgaard op omkring klokken 10 om formiddagen iført læderskind og et rødt pandebånd. Med sig havde han hoppen 'Røde Fane' eller 'Tulle', som den tidligere ejer havde døbt den.

'Tulle' var iklædt røde og sorte silkestoffer, som skulle symbolisere anarkismen og socialismen. Bjørn Nørgaards kone, kunstneren Lene Adler Petersen, var

desuden mødt op med et stort kors, og kunstneren Henning Christiansen var udstyret med en grøn violin.

Protest mod Vietnamkrigen

Hele seancen blev foreviget eksklusivt af Ekstra Bladet, som Bjørn Nørgaard forinden havde lavet en aftale med.

- Jeg behøvede et offentligt rum, og vi blev så enige om, at det skulle foregå i Ekstra Bladet. Det blev en mediehappening, hvor Ekstra Bladet gjorde protesten mod Vietnamkrigen til hovedpunktet, siger Bjørn Nørgaard, inden han uddyber sin protest imod krigen:

- Vi kunne ikke begribe, at de her amerikanere, der ellers var vores helte, brugte teknologien til at hælde bomber ned i hovedet på nogle risbønder. Vi mente, at den teknologi skulle bruges bedre, siger han i P1 Morgen.

I dagene og ugerne efter var reaktionerne på hesteofringen så voldsomme, at den 22-årige kunstner måtte forlade sin lejlighed i København i tre måneder på grund af trusler og hærværk.

Nogle var forargede over, at man kunne plage et dyr på den måde - også selv om hesten var syg og blev forsvarligt aflivet af en dyrlæge. Andre var rasende over, at man overhovedet tillod sig at kalde den slags for kunst.

Bjørn Nørgaard ses her sammen med sin kone, kunstneren Lene Adler Petersen, der holder på et kors, mens hestens hoved sidder fast på en pæl. (Foto: © Jørgen Schytte)

1/3

Skolepige besvime på ARoS

Men fem årtier senere har kunstaktionen nærmest opnået kultstatus. Det fortæller overinspektør på ARoS, Lise Pennington.

- Det er et vigtigt kunstværk i den danske kunsthistorie. I 60'erne og 70'erne sker der rigtig meget i kunsten, og her har Bjørn Nørgaard med hesteofringen været med til at bruge nogle andre virkemidler i kunsten, end man hidtil havde set, siger hun i P1 Morgen.

Hun ser det i dag som et skoleeksempel på, hvordan en kunstner kan arbejde politisk ved at bruge andre værktøjer end maling og pensel.

Lise Pennington husker også en specifik episode fra år tilbage på ARoS. Her besvime en pige fra en folkeskoleklasse, efter hun havde set glassene med hesten i og filmen med hesteofringen.

- Kunstværket kan ramme virkelig hårdt, og det er væmmeligt og grænseoverskridende at se og tænke på. Men værket giver også én lyst til at diskutere, mener hun.

I anledning af 50-årsdagen bliver der i dag afsløret et nyt værk af Bjørn Nørgaard på netop den mark, hvor hesteofringen foregik.